

Рішення
Апеляційного комітету
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
від 10.12.2019 р.

До Апеляційного комітету Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) надійшли скарги Мішалова В.Д., зареєстровані 14.11.2019 р. та 02.12.2019 р. на рішення Національного агентства від 29.10.2019 р. у яких стверджується про порушення Національним агентством процедури прийняття рішення. Під час розгляду та вирішення зазначених скарг Апеляційним комітетом було враховано наступні фактори.

1. Відповідно до п. 9 ст. 19 Закону України «Про вищу освіту» у складі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти утворюється Апеляційний комітет з числа членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Апеляційний комітет розглядає звернення, заяви і скарги щодо діяльності та рішень спеціалізованих вчених рад і вносить відповідні подання до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також виконує інші повноваження, покладені на нього Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Відповідно до п. 2 Порядку оскарження рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти затвердженого Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 21 травня 2019 р. (далі – Порядок) «рішення Національного агентства може бути оскаржене закладом вищої освіти, іншою юридичною або фізичною особою, які вважають, що таким рішенням порушені їхні права або законні інтереси шляхом подання відповідної скарги до Апеляційного комітету Національного агентства».

Порядком передбачено лише дві підстави оскарження рішення Національного агентства може бути:

- порушення процедури прийняття рішення;

- прийняття рішення на підставі документів, що містили неправдиву інформацію, про що не було відомо на час прийняття рішення, якщо це суттєво вплинуло або могло вплинути на результат розгляду відповідного питання.

2. У скаргах Мішалова В. Д., зареєстрованих Національним агентством 14.11.2019 р. та 02.12.2019 р. на рішення Національного агентства від 29.10.2019 р. стверджується про порушення Національним агентством процедури прийняття рішення в наслідок чого було порушено його права та законні інтереси.

На думку скажника порушення процедури прийняття рішення Національним агентством полягає в тому, що:

- 1) Встановлення факту недотримання академічної доброчесності відноситься до компетенції уповноважених колегіальних органів управління закладу освіти;
- 2) Встановлення факту порушення академічної доброчесності на підставі скарги, яка не стосується рішення спеціалізованої вченої ради, не відноситься до повноважень Національного агентства;
- 3) Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності має права, перелічені ч. 8 ст. 42 Закону України «Про освіту» і зазначені права Мішалова В.Д. було порушено.

3. Аналізуючи вимоги та обґрунтування скарги Мішалова В.Д. можна прийти до наступних висновків.

По-перше, Апеляційний комітет не може розглядати скарги на рішення Національного агентства у межах яких потрібно давати оцінку обсягу повноважень та меж компетенції останнього. Як вже зазначалося раніше, до Апеляційного комітету оскаржуються рішення Національного агентства лише у випадку порушення процедури його прийняття, або прийняття рішення на підставі документів, що містили неправдиву інформацію.

Але так само можемо повідомити скажника, що його тлумачення норм Законів України «Про вищу освіту» та «Про освіту» є помилковим.

Так, у п. 9 ст. 19 Закону України «Про вищу освіту» зазначається, що Комітет з питань етики розглядає питання академічного плагіату і вносить відповідні подання до Національного агентства, а також виконує інші повноваження, покладені на нього Національним агентством. Відповідно до зазначеної норми Національним агентством було затверджено Положення про комітети Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 25 лютого 2019 р., додатком до якого до повноважень Комітету з питань етики відноситься розгляд звернень, заяв і скарг щодо виявлення академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій та інших порушень академічної доброчесності.

А в Законі України «Про освіту» в контексті порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності (п. 8 ст. 42) вказується на необхідність врахування вимог спеціальних законів, яким по відношенню до зазначеного вище Закону є Закон України «Про вищу освіту».

Що стосується дотримання процедури прийняття рішення Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019 р. в контексті дотримання прав Мішалова В.Д., передбачених ч. 8 ст. 42 Закону України «Про освіту», Апеляційний комітет прийшов до наступних висновків:

1). Не зважаючи на те, що у тексті рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, прийнятого 29.10.2019 р., згадуються скарги Бабкіної О.П., Федорової О.А. та Плетнецької А.О., його резолютивна частина спирається лише на інформацію, яка наводиться у скарзі Бабкіної О.П. На це вказується і в самому рішенні, де на сторінці 3 зазначено, що «Поруч з тим, на розгляді Національного агентства зараз перебувають скарги к.м.н. Федорової О.А. та к.м.н. Плетнецької А.О. від 23.09.2019 р. на дії проф. Мішалова В.Д...». Розгляд скарг Федорової О.А. та Плетнецької А.О. ще не завершено, Комітет з етики рішення за ними не приймав і зміст зазначених скарг на рішення Національного агентства від 29.10.2019 р. не вплинув.

2) Що стосується скарги Бабкіної О.П., то Мішалову В.Д. було відомо про її надходження до Національного агентства та її зміст.

Так, у рішенні зазначалось і це відповідає дійсності, що під час розгляду та вирішення по суті питань за скаргою Бабкіною О.П. Національне агентство зверталось до ректора Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика із запитом про інституційну реакцію на можливе порушення академічної доброчесності працівниками закладу, в тому числі Мішаловим В.Д. 12.09.2019 р. на адресу Національного агентства надійшла відповідь від ректора НМАПО імені П. Л. Шупика, в якій зазначено, що для проведення перевірки було створено комісію, за результатами роботи якої ознак академічного плагіату наукових результатів, отриманих та оприлюднених Бабкіною О.П. або іншими особами не виявлено. Оскільки у зверненні до НМАПО імені П. Л. Шупика Національним агентством надавалися усі матеріали скарги Бабкіної О.П., Мішалов В.Д. мав можливість з ними ознайомитися, подавати до них зауваження, особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

3) Враховуючи той факт, що Апеляційний комітет розглядає скаргу Мішалова В.Д. на рішення Національного агентства, його право на оскарження рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції забезпечено і реалізовано. Але, звертаємо увагу, що рішенням Національного агентства від 29.10.2019 р. Мішалов В.Д. не притягувався до академічної відповідальності.

4). В той же час Апеляційним комітетом встановлено, що Мішалов В.Д. особисто не був проінформований про дату, час і місце засідання Комітету з питань етики, засідання Національного агентства, на яких розглядалося відповідне питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Зазначена обставина не мала можливості вплинути на зміст рішення Національного агентства враховуючи вже наведені вище обставини: Мішалову В.Д. було відомо про факт подання скарги Бабкіною О.П. та її зміст, він мав можливість реагувати на висловлені обвинувачення під час перевірки комісією, створеною за його місцем роботи, він знав та мав можливість надати

пояснення Національному агентству протягом всього терміну розгляду скарги Бабкіної О.П. Але формальне право було порушено.

4. Таким чином, за результатами розгляду скарг Мішалова В. Д., зареєстрованих Національним агентством 14.11.2019 р. та 02.12.2019 р. на рішення Національного агентства від 29.10.2019 р. Апеляційний комітет приходять до висновку про порушення процедури під час прийняття зазначеного рішення (Мішалов В.Д. не був повідомлений про дату, час і місце розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності що має відношення до нього).

Відповідно Апеляційний комітет вирішив:

- 1) внести подання Національному агентству з пропозицією повторно розглянути скаргу Бабкіної О.П. із попереднім повідомленням заінтересованих осіб про дату, час і місце розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності;
- 2) доручити Секретаріату Національного агентства проінформувати Мішалова В.Д., Бачинського В.Т., Войченко В.В., Петрошак О.Ю., Хохолева Т.В., Гуріна О.О., Бабкіну О.П. про рішення Апеляційного комітету за скаргою Мішалова В.Д. на рішення Національного агентства від 29.10.2019 р. (<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/%d0%a0%d1%96%d1%88%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f%d0%91%d0%a4%d0%9f.pdf>) та про можливість бути присутніми під час розгляду зазначеного питання на засіданні Національного агентства 23.12.2019 р., про час і місце проведення засідання.